

57

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 7 lutego 1970 r.

w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Bojowników o Wolność i Demokrację”.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1969 r. w sprawie uznania „Związku Bojowników o Wolność i Demokrację” za stowarzyszenie wyższej użyteczności (Dz. U. Nr 21, poz. 153) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się i ogłasza statut stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Bojowników o Wolność i Demokrację”, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *K. Świtala*

Załącznik do zarządzenia Ministra
Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lu-
tego 1970 r. (poz. 57).

STATUT STOWARZYSZENIA „ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ”

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Związek Bojowników o Wolność i Demokrację (ZBoWiD), zwany dalej Związkiem, jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności i posiada osobowość prawną.

§ 2. Terenem działalności Związku jest obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 3. Siedzibą władz naczelnych Związku jest m. st. Warszawa.

§ 4. Związek może być członkiem organizacji społecznych krajowych i zagranicznych, których cele i zadania są pokrewne z zadaniami Związku.

§ 5. Związek może posiadać sztandar oraz używać znaku, odznak i pieczęci według wzorów zatwierdzonych przez właściwe organy administracji państwowej.

§ 6. Związek może posiadać własny organ prasowy po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu administracji państwowej.

Rozdział 2.

Cele i środki działania.

§ 7. Celem Związku jest:

- 1) pogłębianie wśród członków uczuć socjalistycznego patriotyzmu, wierności ludowej Ojczyźnie oraz wychowywanie ich w duchu międzynarodowej solidarności z ludźmi innych narodów, walczącymi o pokój, demokrację oraz narodowe i społeczne wyzwolenie,
- 2) współdziałanie z politycznymi i społecznymi organizacjami Frontu Jedności Narodu oraz instytucjami państwowymi w dziele socjalistycznej budowy kraju, wzmacniania jego obronności i pozycji na forum międzynarodowym,
- 3) popularyzowanie postępowych i patriotycznych tradycji walk narodowowyzwoleńczych, zbieranie materiałów dotyczących historii walk o wolność i demokrację, ochrona pamiątek i miejsc związanych z walką i męczeństwem narodu,
- 4) roztaczanie opieki nad:
 - a) członkami Związku i ich rodzinami oraz nad rodzinami po zmarłych członkach Związku,
 - b) rodzinami po poległych i pomordowanych bojownikach o wolność i demokrację.

§ 8. Związek realizuje swoje cele przez:

- 1) prowadzenie działalności propagującej problematykę i zadania Związku za pośrednictwem środków masowego przekazywania informacji, jak np.: prasa, radio, telewizja, film, wydawnictwa, odczyty, wystawy,
- 2) odbywanie zebrań członkowskich poświęconych omawianiu i organizowaniu działalności Związku w zakresie spraw politycznych, historycznych, kulturalnych, społecznych i gospodarczych,
- 3) współdziałanie z pokrewnymi organizacjami krajowymi i zagranicznymi dla obrony pokoju i demokracji.

§ 9. Związek opiera swą działalność przede wszystkim na społecznej pracy członków.

Rozdział 3.

Członkowie, ich prawa i obowiązki.

§ 10. 1. Członkami Związku mogą być osoby fizyczne.
2. Członkowie Związku dzielą się na:

- 1) zwyczajnych,
- 2) podopiecznych,
- 3) honorowych.

3. Związek zrzesza:

- 1) bojowników o wolność i demokrację, którzy brali udział w walkach:
 - a) narodowowyzwoleńczych i rewolucyjnych w latach 1905—1918 oraz w Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej,
 - b) o polskość i wolność narodową Śląska, Wielkopolski, Mazur, Warmii, Pomorza, Gdańska i Ziemi Lubuskiej,
 - c) przeciwko siłom reakcji i faszystom w Polsce w latach 1918—1939,
 - d) w okresie między I a II wojną światową o wolność narodową i społeczną poza granicami kraju, a w szczególności weteranów walk w obronie republikańskiej Hiszpanii,
 - e) przeciwko hitlerowskiemu najeźdźcy i okupantowi w kraju i na wszystkich frontach walk z hitleryzmem i faszyzmem w okresie II wojny światowej,
 - f) zbrojnych z reakcyjnym podziemiem po wyzwoleniu Polski,
- 2) prześladowanych i więzionych w hitlerowskich więzieniach i obozach koncentracyjnych ze względów politycznych, narodowościowych i światopoglądowych.

§ 11. Członkiem zwyczajnym Związku może być obywatel polski spełniający warunki określone w § 10.

§ 12. Członkami podopiecznymi mogą być obywatele polscy: wdowy, sieroty, matki i ojcowie po nie żyjących bojownikach o wolność i demokrację.

§ 13. Członkiem honorowym może być osoba fizyczna, która położyła szczególne zasługi w walkach o wolność i demokrację lub zasłużyła się dla Związku.

§ 14. Członków zwyczajnych i podopiecznych przyjmuje zarząd koła właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o przyjęcie.

§ 15. Godność członka honorowego nadaje Zarząd Główny.

§ 16. Członek zwyczajny Związku ma prawo:

- 1) wybierać i być wybranym do władz Związku,
- 2) korzystać z pomocy i urządzeń Związku,
- 3) nosić odznakę organizacyjną.

§ 17. Członek podopieczny ma prawo:

- 1) brać udział w zebraniach związkowych z głosem doradczym,
- 2) korzystać z pomocy i urządzeń Związku.

§ 18. Członek zwyczajny i podopieczny jest obowiązany:

- 1) postępować zgodnie z założeniami programowymi i postanowieniami statutu oraz uchwałami władz Związku,
- 2) działać w szeregach Związku dla urzeczywistnienia jego celów i zadań,
- 3) uczestniczyć w zebraniach członkowskich,
- 4) opłacać regularnie składki członkowskie.

§ 19. Przynależność do Związku ustaje w razie:

- 1) śmierci członka,
- 2) dobrowolnego wystąpienia zgłoszonego na piśmie do zarządu koła,
- 3) skreślenia z listy członków z powodu nie usprawiedliwionego zalegania z opłatą składek członkowskich za okres przekraczający 1 rok,
- 4) wydalenia orzeczonego prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńkiego.

Rozdział 4.

Struktura organizacyjna Związku.

§ 20. Władzami naczelnymi Związku są:

- 1) Krajowy Kongres Związku,
- 2) Rada Naczelna,
- 3) Zarząd Główny,
- 4) Główna Komisja Rewizyjna,
- 5) Główny Sąd Koleżeński.

§ 21. 1. Jednostkami terenowymi Związku są:

- 1) okręgi wojewódzkie,
- 2) oddziały powiatowe (miejskie, dzielnicowe),
- 3) koła.

2. 1) O utworzeniu i likwidacji okręgu wojewódzkiego lub oddziału powiatowego, jak również o zasięgu terytorialnym ich działalności decyduje Zarząd Główny.

2) O utworzeniu i likwidacji koła Związku oraz o zasięgu terytorialnym jego działalności decyduje zarząd okręgu na wniosek zarządu oddziału.

§ 22. Władzami okręgu Związku są:

- 1) zjazd delegatów okręgu,
- 2) zarząd okręgu,
- 3) okręgowa komisja rewizyjna,
- 4) okręgowy sąd koleżeński.

§ 23. Władzami oddziału Związku są:

- 1) zjazd delegatów oddziału,
- 2) zarząd oddziału,
- 3) komisja rewizyjna oddziału,
- 4) sąd koleżeński oddziału.

§ 24. Władzami koła Związku są:

- 1) walne zebranie członków koła,
- 2) zarząd koła,
- 3) komisja rewizyjna koła.

KRAJOWY KONGRES ZWIĄZKU

§ 25. 1. Najwyższą władzą Związku jest Krajowy Kongres, do którego należy ustalanie kierunku ideowego oraz programu i wytycznych działalności Związku.

2. Kongres zwyczajny zwoływany jest raz na pięć lat.

3. Do Krajowego Kongresu należy:

- 1) uchwalanie deklaracji ideowej Związku,
- 2) uchwalanie projektu statutu i projektu jego zmian,
- 3) wybór członków Rady Naczelnej i ich zastępców w liczbie przez siebie ustalonej,
- 4) wybór Głównej Komisji Rewizyjnej w składzie 25 członków i Głównego Sądu Koleżeńskiego w składzie 28 członków,
- 5) ocena działalności i zatwierdzanie sprawozdań Rady Naczelnej, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
- 6) rozpatrywanie wniosków władz naczelnych Związku oraz zarządów okręgów,
- 7) podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Związku.

§ 26. 1. Uchwały Krajowego Kongresu zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej $\frac{1}{2}$ ogólnej liczby wybranych delegatów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Kongresu.

2. Do powzięcia uchwał o zmianie statutu i rozwiązaniu Związku wymagana jest większość co najmniej $\frac{3}{4}$ liczby głosów, przy obecności co najmniej $\frac{2}{3}$ ogólnej liczby delegatów uprawnionych do głosowania na Kongresie.

§ 27. Głosowanie odbywa się jawnie. Na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ obecnych delegatów głosowanie odbywa się tajnie.

§ 28. Krajowy Kongres jest zwoływany przez Prezydium Rady Naczelnej Związku, które zawiadamia o jego terminie i porządku obrad co najmniej na miesiąc przed terminem Kongresu.

§ 29. 1. Rada Naczelna może zwołać Nadzwyczajny Krajowy Kongres Związku:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na żądanie Głównej Komisji Rewizyjnej,
- 3) na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ liczby okręgów, które na swoich zjazdach powzięły takie uchwały.

2. W wypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, Kongres powinien się odbyć najpóźniej w terminie 2 miesięcy od daty zgłoszenia takiego żądania.

§ 30. W Krajowym Kongresie biorą udział delegaci wybrani według zasad ustalonych w regulaminie wyborczym.

RADA NACZELNA ZWIĄZKU

§ 31. Rada Naczelna wybiera spośród siebie Prezydium w składzie: prezes, wiceprezesi, sekretarz i jego zastępca.

§ 32. 1. Posiedzenia Rady Naczelnej zwołuje prezes Rady Naczelnej.

2. Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego uczestniczą w posiedzeniach Rady z głosem doradczym.

§ 33. Rada Naczelna ma prawo, z ważnych powodów lub na wniosek Głównego Sądu Koleżeńskiego, uznać mandat członka Rady Naczelnej za wygasły. Na miejsce to Prezydium Rady Naczelnej powołuje nowego członka spośród zastępców.

§ 34. Do zakresu działania Rady Naczelnej należy:

- 1) wytyczanie kierunku działalności Związku w ramach ustalonych przez Kongres (§ 25 ust. 1) oraz czuwanie nad wykonywaniem i przestrzeganiem uchwał Kongresu,
- 2) wybór ze swego grona w liczbie przez siebie ustalonej członków Zarządu Głównego i odwoływanie tego Zarządu.

§ 35. Do zakresu działania Prezydium Rady Naczelnej należy:

- 1) zatwierdzanie budżetu rocznego i sprawozdań z działalności Zarządu Głównego,
- 2) uchwalanie i zmiana regulaminów: weryfikacyjnego i wyborczego oraz regulaminu odznak,
- 3) rozstrzyganie odwołań zarządów okręgów od decyzji Zarządu Głównego,
- 4) zawieszanie członków Zarządu Głównego,
- 5) podejmowanie decyzji o przystąpieniu Związku do organizacji międzynarodowych.

ZARZĄD GŁÓWNY

§ 36. Do zakresu działania Zarządu Głównego należy:

- 1) kierowanie działalnością Związku,
- 2) reprezentowanie Związku na zewnątrz,
- 3) wykonywanie uchwał Krajowego Kongresu i Rady Naczelnej Związku,
- 4) ustalanie wysokości wpisowego i składek członkowskich,
- 5) przygotowywanie preliminarzy budżetowych, planów działalności, sprawozdań i wniosków oraz wydawanie instrukcji i regulaminów wewnętrznych,
- 6) gospodarowanie funduszami Związku oraz zarządzanie majątkiem,
- 7) zatwierdzanie budżetów, bilansów i planów pracy zarządów okręgów,
- 8) czuwanie nad pracami zarządów okręgów,
- 9) zawieszanie zarządów okręgów lub poszczególnych członków tych zarządów, których działalność jest niezgodna ze statutem Związku; w razie zawieszenia zarządu

okręgu Zarząd Główny mianuje tymczasowy zarząd, który sprawuje funkcje do czasu powołania nowego zarządu przez zjazd okręgu,

- 10) delegowanie przedstawicieli Związku do reprezentacji w organizacjach międzynarodowych i na imprezy zagraniczne,
- 11) składanie sprawozdań na posiedzeniach Rady Naczelnej z prac dokonanych w okresie między jej posiedzeniami,
- 12) powoływanie Głównej Komisji Weryfikacyjnej, komisji problemowych i środowiskowych,
- 13) nadawanie godności członka honorowego,
- 14) nadawanie odznak ustalonych regulaminem.

§ 37. Zarząd Główny wybiera spośród siebie Prezydium.

§ 38. 1. Posiedzenia Zarządu Głównego i Prezydium są zwoływane przez prezesa lub zastępującego go wiceprezesa.

2. Posiedzenia Zarządu Głównego są zwoływane w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż 2 razy w roku.

§ 39. 1. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego są zwoływane w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz w miesiącu.

2. Prezydium podejmuje decyzje w imieniu Zarządu Głównego w okresie między jego posiedzeniami plenarnymi.

3. Sekretariat Zarządu Głównego działa w ramach regulaminu, uchwalonego przez Prezydium Zarządu Głównego.

GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA

§ 40. Główna Komisja Rewizyjna jest najwyższym organem kontrolnym Związku.

§ 41. Główna Komisja Rewizyjna wybiera spośród siebie: przewodniczącego, wiceprzewodniczących, sekretarza i jego zastępcę.

§ 42. Do zakresu działania Głównej Komisji Rewizyjnej należy:

- 1) kontrola działalności statutowej i finansowej wszystkich władz Związku i kontrola jego majątku oraz przedstawianie wniosków i zaleceń pokontrolnych,
- 2) składanie sprawozdań na Krajowym Kongresie i występowanie z wnioskiem o udzielenie absolutorium ustępującej Radzie Naczelnej,
- 3) występowanie do Rady Naczelnej o zawieszenie Zarządu Głównego lub do Prezydium Rady Naczelnej o zawieszenie poszczególnych jego członków,
- 4) występowanie do Zarządu Głównego o zawieszenie zarządu okręgu lub poszczególnych jego członków,
- 5) występowanie o zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia Rady Naczelnej w wypadkach szczególnej wagi,
- 6) czuwanie nad należytym funkcjonowaniem okręgowych komisji rewizyjnych.

§ 43. Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej uczestniczą z głosem doradczym w posiedzeniach Rady Naczelnej, Zarządu Głównego i jego organów.

GŁÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI

§ 44. Do właściwości Głównego Sądu Koleżeńskiego należy:

- 1) rozpoznawanie spraw członków władz naczelnych i okręgów Związku dotyczących:
 - a) naruszenia zasad programowych Związku, a w szczególności statutu, regulaminów i uchwał władz Związku,
 - b) zatargów powstałych między członkami Związku,
- 2) rozstrzyganie odwołań od orzeczeń okręgowych sądów koleżeńskich,
- 3) ustalanie regulaminów pracy dla sądów koleżeńskich,
- 4) nadzór nad należytym funkcjonowaniem okręgowych sądów koleżeńskich.

§ 45. Główny Sąd Koleżeński wybiera spośród siebie: przewodniczącego, wiceprzewodniczących, sekretarza i jego zastępcę.

§ 46. Główny Sąd Koleżeński może wymierzać następujące kary:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) zawieszenie członka w prawach członkowskich na okres od roku do dwóch lat,
- 4) wydalenie ze Związku.

WŁADZE OKRĘGU

Zjazd delegatów okręgu.

§ 47. Do zjazdu delegatów okręgu należy:

- 1) ocena działalności i zatwierdzanie sprawozdań zarządu okręgu, okręgowej komisji rewizyjnej i okręgowego sądu koleżeńskiego,
- 2) wybór członków zarządu i ich zastępców w składzie 35—51 osób; poszerzenie tego składu może nastąpić w wypadkach wyjątkowych i wymaga zgody Zarządu Głównego,
- 3) wybór komisji rewizyjnej w składzie 3—15 członków i sądu koleżeńskiego w składzie 3—15 członków,
- 4) rozpatrywanie wniosków władz okręgu oraz zarządów oddziałów,
- 5) wybór delegatów na Krajowy Kongres w ilości ustalonej regulaminem wyborczym.

§ 48. W zjeździe okręgu biorą udział delegaci, wybrani według zasad ustalonych w regulaminie wyborczym.

§ 49. Zjazd okręgu odbywa się raz na 5 lat i jest zwoływany przez zarząd okręgu zgodnie z regulaminem wyborczym.

§ 50. Nadzwyczajny zjazd okręgu może być zwołany przez zarząd okręgu:

- 1) na żądanie Zarządu Głównego we wskazanym terminie,
- 2) na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ liczby oddziałów danego okręgu, które na swoich zjazdach powzięły takie uchwały; w tym wypadku nadzwyczajny zjazd okręgu powinien odbyć się w ciągu dwóch miesięcy od daty zgłoszenia takiego żądania.

§ 51. Przepisy § 26 ust. 1 i § 27 mają odpowiednie zastosowanie przy uchwałach zjazdów okręgów.

Zarząd okręgu.

§ 52. Do zakresu działania zarządu okręgu należy:

- 1) kierowanie działalnością Związku na swoim terenie,
- 2) wykonywanie uchwał Krajowego Kongresu, Rady Naczelnej i Zarządu Głównego oraz zjazdu okręgu,
- 3) przygotowywanie preliminarzy budżetowych, planów działalności zarządu okręgu, sprawozdań i wniosków,
- 4) zatwierdzanie budżetów, bilansów i planów pracy zarządów oddziałów,
- 5) gospodarowanie środkami finansowymi w granicach budżetu okręgu,
- 6) czuwanie nad pracami zarządów oddziałów oraz powoływanie kół,
- 7) powoływanie okręgowej komisji weryfikacyjnej, okręgowych komisji problemowych i środowiskowych,
- 8) zawieszanie zarządów oddziałów lub poszczególnych członków tych zarządów, których działalność jest niezgodna ze statutem Związku; w razie zawieszenia zarządu oddziału zarząd okręgu mianuje tymczasowy zarząd oddziału, który sprawuje funkcje do czasu powołania nowego zarządu przez zjazd oddziału; zawieszenie zarządu oddziału oraz powołanie tymczasowego zarządu oddziału wymaga uprzedniej zgody Zarządu Głównego,

9) zawieszanie w prawach członkowskich poszczególnych członków Związku z powodu świadomego łamania postanowień zawartych w statucie Związku i przekazywanie sprawy sądowi koleżeńskiemu.

§ 53. 1. Zarząd okręgu wybiera spośród siebie prezydium.

2. Posiedzenia zarządu okręgu i prezydium zwołuje prezes lub zastępujący go wiceprezes.

3. Prezydium podejmuje decyzje w imieniu zarządu okręgu w okresie między posiedzeniami plenarnymi.

Okręgowa komisja rewizyjna.

§ 54. Okręgowa komisja rewizyjna jest organem kontrolnym okręgu.

§ 55. Okręgowa komisja rewizyjna wybiera spośród siebie: przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.

§ 56. 1. Do zakresu działania okręgowej komisji rewizyjnej należy:

- 1) kontrola działalności statutowej, finansowej i kontrola nad powierzonym majątkiem Związku,
- 2) składanie sprawozdań na zjeździe i występowanie z wnioskiem o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi okręgu,
- 3) występowanie do zarządu okręgu z wnioskami o zawieszenie zarządu oddziału, zarządu koła lub poszczególnych członków tych zarządów.

2. Okręgowa komisja rewizyjna działa zgodnie z regulaminem i wytycznymi Głównej Komisji Rewizyjnej.

§ 57. Członkowie okręgowej komisji rewizyjnej uczestniczą w posiedzeniach zarządu okręgu i jego organów z głosem doradczym.

Okręgowy sąd koleżeński.

§ 58. 1. Do właściwości okręgowego sądu koleżeńskiego należy:

- 1) rozpatrywanie i rozstrzyganie spraw członków władz oddziałów w razie popełnienia czynów nieetycznych, nieprzestrzegania przez nich statutu, regulaminów i zarządzeń władz Związku oraz zatargów powstałych między nimi,
- 2) rozpatrywanie odwołań od orzeczeń sądów koleżeńskich oddziałów Związku.

2. Przy wymiarze kar mają zastosowanie przepisy § 46.

§ 59. Okręgowy sąd koleżeński wybiera spośród siebie: przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.

WŁADZE ODDZIAŁU

Zjazd delegatów oddziału.

§ 60. Do zjazdu delegatów oddziału należy:

- 1) ocena działalności i zatwierdzanie sprawozdań zarządu, komisji rewizyjnej i sądu koleżeńskiego oddziału,
- 2) wybór członków zarządu i ich zastępców w składzie od 15 do 35 osób,
- 3) wybór komisji rewizyjnej w składzie 3—7 członków,
- 4) wybór sądu koleżeńskiego w składzie 7—11 członków, jeżeli powołanie sądu zjazd uznaje za celowe,
- 5) decydowanie w sprawach Związku, nie zastrzeżonych dla wyższych władz,
- 6) wybór delegatów na zjazd okręgu w liczbie ustalonej regulaminem wyborczym.

§ 61. W zjeździe oddziału biorą udział delegaci wybrani według zasad ustalonych w regulaminie wyborczym.

§ 62. Zjazd odbywa się co dwa i pół roku i jest zwoływany przez zarząd oddziału, zgodnie z regulaminem wyborczym.

§ 63. Nadzwyczajny zjazd oddziału może być zwołany przez zarząd oddziału:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na żądanie Zarządu Głównego lub zarządu okręgu za zgodą Zarządu Głównego we wskazanym terminie,
- 3) na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ liczby członków oddziału w terminie jednego miesiąca od daty zgłoszenia takiego żądania.

Zarząd oddziału.

§ 64. Do zakresu działania zarządu oddziału należy:

- 1) kierowanie działalnością oddziału,
- 2) wykonywanie postanowień zjazdu oddziału i władz nadrzędnych Związku,
- 3) przygotowywanie preliminarzy budżetowych, planów działalności oddziału, sprawozdań i wniosków,
- 4) gospodarowanie posiadanymi środkami finansowymi i czuwanie nad powierzonym majątkiem oddziału i kół,
- 5) czuwanie nad pracą kół,
- 6) zawieszanie zarządów kół lub poszczególnych członków zarządów, jeżeli działalność tych zarządów lub członków jest niezgodna ze statutem Związku,
- 7) zawieszanie w prawach członkowskich poszczególnych członków Związku z powodu świadomego łamania postanowień zawartych w statucie Związku i przekazywanie sprawy sądowi koleżeńskiemu,
- 8) powoływanie zespołów weryfikacyjnych i oddziałowych komisji problemowych.

§ 65. 1. Zarząd oddziału wybiera spośród siebie prezydium.

2. Posiedzenia zarządu oddziału i prezydium zwołuje prezes lub zastępujący go wiceprezes.

Komisja rewizyjna oddziału.

§ 66. 1. Komisja rewizyjna oddziału sprawuje kontrolę nad działalnością statutową i finansową i kontrolę nad powierzonym majątkiem oddziału oraz podległych mu kół.

2. Komisja rewizyjna składa sprawozdanie na zjeździe oddziału i występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi oddziału.

3. Członkowie komisji rewizyjnej uczestniczą z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu oddziału.

4. Komisja rewizyjna oddziału wybiera spośród siebie: przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.

Sąd koleżeński oddziału.

§ 67. 1. Sąd koleżeński oddziału rozpatruje sprawy członków Związku w razie nieprzestrzegania przez nich statutu, regulaminów, zarządzeń władz Związku, popełnienia czynów nieetycznych oraz zatargi powstałe między członkami, nie zastrzeżone dla sądów wyższej instancji.

2. Przy wymiarze kar mają zastosowanie przepisy § 46.

3. Sąd koleżeński wybiera spośród siebie: przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.

KOŁA ZWIĄZKU

Zebrania członków kół.

§ 68. Koła Związku mogą być tworzone na terenie gromady, osiedla, miasta (dzielnicy), powiatu lub w szczególnie uzasadnionych wypadkach w większych instytucjach i zakładach pracy. O celowości powstania koła decyduje zarząd okręgu.

§ 69. 1. Zwyczajne zebranie członków koła, mające charakter sprawozdawczo-wyborczy, zwołuje zarząd koła raz na 2¹/₂ roku.

2. Nadzwyczajne zebranie członków zwołuje zarząd koła z własnej inicjatywy lub na żądanie władz nadrzędnych Związku we wskazanym terminie albo na żądanie co najmniej 1/3 liczby członków koła w terminie trzech tygodni od zgłoszenia takiego żądania.

§ 70. Zwyczajne zebrania członków koła odbywają się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

§ 71. W zebraniu koła uczestniczą wszyscy jego członkowie.

§ 72. Do zwyczajnego zebrania koła mającego charakter sprawozdawczo-wyborczy należy:

- 1) wybór zarządu koła w składzie 5—17 członków i komisji rewizyjnej w składzie 5 członków,
- 2) udzielanie absolutorium zarządowi koła i zatwierdzanie sprawozdania komisji rewizyjnej,
- 3) zatwierdzanie planów pracy i przyjmowanie informacji Zarządu o ich realizacji,
- 4) wybór delegatów na zjazd oddziału w liczbie ustalonej regulaminem wyborczym,
- 5) podejmowanie uchwał i wniosków w celu przedstawienia zjazdowi oddziału.

Zarząd koła.

§ 73. Zarząd koła wybiera spośród siebie: prezesa, wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

§ 74. Do zakresu działania zarządu koła należy:

- 1) wykonywanie postanowień zebrania członków koła oraz władz wyższych Związku,
- 2) kierowanie pracami Związku na swoim terenie,
- 3) zwoływanie zebrań koła,
- 4) stawianie wniosków w sprawie zawieszenia w prawach

członków Związku, jeżeli ich działalność jest sprzeczna ze statutem lub interesami Związku,

- 5) przyjmowanie członków zwyczajnych i podopiecznych.

Komisja rewizyjna koła.

§ 75. 1. Komisję rewizyjną powołuje się w kołach liczących powyżej 25 członków.

2. Komisja rewizyjna wybiera ze swego grona: przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.

3. Komisja rewizyjna sprawuje kontrolę nad działalnością finansową i organizacyjną zarządu koła, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji składek członkowskich.

4. Członkowie komisji rewizyjnej uczestniczą z głosem doradczym w zebraniach zarządu koła.

5. Komisja rewizyjna składa sprawozdanie na zebraniu koła mającym charakter sprawozdawczo-wyborczy i występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi koła.

Rozdział 5.

Fundusze i majątek Związku.

§ 76. Fundusze Związku powstają:

- 1) z wpisowego i składek członkowskich,
- 2) z dotacji, darów, zapisów, zbiórek,
- 3) z dochodów nadzwyczajnych.

§ 77. Majątkiem i funduszami Związku zarządza Zarząd Główny.

§ 78. Wszelkie akty prawne, które pociągają za sobą zobowiązania pieniężne lub zmianę majątku Związku, wymagają dla swej ważności podpisu upoważnionego członka Prezydium Zarządu Głównego i głównego księgowego.

§ 79. Zarządy okręgów i oddziałów dysponują majątkiem Związku jedynie na podstawie upoważnienia Zarządu Głównego.

§ 80. Uchwała o likwidacji Związku określi równocześnie, na jaki cel ma być użyty majątek Związku.